

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 2. juna 2023. godine
Br. ref.:RK 2200/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI13/22

Podnosilac

"Flori Print" D.O.O.

**Ocena ustavnosti presude ARJ-UZVP. br. 82/2021 Vrhovnog suda Kosova
od 26. avgusta 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo "Flori Print" D.O.O. sa sedištem u Glogovcu, koga zastupa Kushtrim Bytyqi, advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [ARJ-UZVP. br. 82/2021] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 26. avgusta 2021. godine u vezi sa presudom [AA. br. 381/2021] Apelacionog suda Kosova, Odeljenje za upravne sporove (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 28. maja 2021. godine i presudom [A. br. 2574/19] Osnovnog suda u Prištini, Administrativno odeljenje, Fiskalna divizija (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 3. februara 2021. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 4. oktobra 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda kojom su podnosiocu zahteva navodno povredena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 27. januara 2022. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 3. februara 2022. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI13/22] i odlukom [br. KSH.KI13/22] imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Remzije Istrefi-Peci.
8. Dana 3. februara 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 3. februara 2022. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i zatražio od istog da u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema dopisa priloži povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio presudu [ARJ-UZVP. br. 82/2021] Vrhovnog suda od 26. avgusta 2021. godine.
10. Dana 4. februara 2022. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu ceo dosije predmeta, uključujući i traženu povratnicu.
11. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je započeo svoj mandat u Sudu.
12. Dana 4. aprila 2023. godine, Sud je razmotrio preliminarni izveštaj koji je predložio sudija izvestilac i jednoglasno izneo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva u svojstvu uvoznika u Jedinствenoj carinskoj deklaraciji [br. R-21848/26.05.2016] prijavio za carinjenje u Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini različite aparate za fotokopiranje u vrednosti od 5.496,00 evra.
14. Centralna prijemna kancelarija u Prištini je osporila vrednost predmetne robe u Jedinствenoj carinskoj deklaraciji (JCD) podnosioca zahteva, te odredila novu carinsku vrednost, dok je u zapisniku o konstataciji činjeničnog stanja zaključila da je predmetna roba vrednovana na osnovu šeste (6) metode vrednovanja u skladu sa članom 35. Zakonika br. 03/L-109 o carini i akcizama Kosova (u daljem tekstu: Zakonik o carini), odnosno pozivajući se na referentne cene carine.
15. Dana 7. juna 2016. godine, podnosilac zahteva je uložio Sektoru za preispitivanje odluka Carine Kosova žalbu protiv Jedinствene carinske deklaracije od 26. maja 2016. godine zbog nerazmatranja dokumenata o transakciji kako bi se utvrdila cena robe i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, navodeći da nje izvršeno adekvatno upoređivanje predmetne robe prema spornoj Jedinствenoj carinskoj deklaraciji. Podnosilac zahteva je, između ostalog, tražio da se uzmu u obzir dokumenti o transakciji radi obračuna carinskih dažbina.
16. Dana 12. jula 2016. godine, Carina Kosova – Ministarstvo finansija, rada i transfera (u daljem tekstu: Carina Kosova) je rešenjem [06/2470] odbila zahtev podnosioca zahteva, utvrdivši da je Unutrašnja carinska kancelarija u Prištini pravilno postupila kada je osporila vrednost predmetne robe koja je prijavljena za carinjenje prema spornoj Jedinствenoj carinskoj deklaraciji i primenila šestu (6) metodu vrednovanja, odnosno član 35. Zakonika o carini i akcizama na Kosovu.
17. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini protiv rešenja [06/2470] Carine Kosova.
18. Dana 13. juna 2019. godine, Osnovni sud je presudom [A. br. 1235/16] usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i poništio rešenje [06.2/470] Carine Kosova od 12. jula 2016. godine i kao rezultat toga vratio predmet na ponovno odlučivanje.
19. Osnovni sud je, između ostalog, ocenio da je Carina Kosova “u obrazloženju osporene odluke, kontradiktorna u odnosu na date nalaze, budući da je, kao što se vidi na drugoj stranici osporene odluke, tužena, između ostalog, navela da je predmetu priložena i izvozna deklaracija, dok na trećoj stranici osporene odluke navodi da je prateća dokumentacija predmetne robe ocenjena kao nedovoljan dokaz, iz razloga što u spisima predmeta nedostaje izvozna deklaracija. Sud utvrđuje da je tužilac u upravnom sporu povodom žalbe kod tužene, ali i u ovom upravnom sporu, osim prateće dokumentacije robe, kao što je faktura za robu br. 48383 od 17.05.2016. godine, međunarodni bankarski nalog za plaćanje od 23.05.2016. godine, priložio predmetu i izvoznu deklaraciju od 23.05.2016. godine, iz zemlje izvoznice Nemačke, ali uprkos tome, tužena uopšte nije razmotrila ovu dokumentaciju već je izvršila ponovno vrednovanje predmetne robe, sa tvrdnjom da između izvoznika i uvoznika postoji rodbinska veza koja je uticala na cenu robe koja je prijavljena za carinjenje”.
20. Osnovni sud je takođe naglasio da Carina Kosova nije bila u mogućnosti da definiše stepen rodbinske veze između izvoznika i uvoznika i da dokaže činjenicu da je ovaj navod o postojanju rodbinskih veza saopštila podnosiocu zahteva i da li je ovom poslednje pomenutom pružena mogućnost da odgovori u vezi sa članom 33. Zakonika o carini i akcizama Kosova.

21. Osnovni sud je na kraju, istom odlukom, tražio od Sektora za preispitivanje odluka Carine Kosova da u ponovljenom postupku pravilno utvrdi činjenično stanje i pravilno primeni zakonske odredbe.
22. Dana 23. septembra 2019. godine, Carina Kosova je u ponovljenom postupku rešenjem [01.3.2.2/470/16] odbila, kao neosnovan, zahtev podnosioca zahteva za preispitivanje Jedinственe carinske deklaracije kojom je osporena vrednost predmetne robe prijavljene za carinjenje u Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini, navodeći da je: *“Centralna prijemna kancelarija pravilno postupila kada je osporila vrednost predmetne robe zbog toga što vrednost robe koja je prijavljena za carinjenje nije stvarna vrednost plaćena za robu za potrebe uvoza u našu zemlju iz razloga što je prijavljena ona vrednost koja je manja od stvarno plaćene vrednosti ili koju treba platiti za robu koja je prodana za izvoz, odnosno za uvoz u našu zemlju, u smislu člana 33. Zakonika o carini i akcizama Kosova”*.
23. Carina Kosova je istim rešenjem istakla da je, s obzirom na to da je podnosilac zahteva u svojstvu uvoznika u rodbinskoj vezi sa izvoznikom i da isti nije dokazao da veza nije uticala na cenu, utvrdila veliko nepodudaranje između prijavljene vrednosti i sličnih uvoza drugih subjekata koji uvoze sličnu robu. Carina Kosova je utvrdila da ne može da dozvoli da se predmetna roba ocarini po cenama koje su zanemarljive u odnosu na tržišnu vrednost.
24. Dana 30. oktobra 2019. godine, podnosilac zahteva je pokrenuo upravni spor pred Osnovnim sudom protiv rešenja [01.3.2.2/470/16] Carine Kosova, u kojem je tražio: **(i)** da se tužba usvoji u celosti kao osnovana; **(ii)** da se poništi rešenje [br. 01.3.2.2/470/16] Carine Kosova od 23. septembra 2019. godine, i **(iii)** da se obaveže tužena da izvrši povraćaj sredstava koja su uplaćena na ime uvoznih dažbina.
25. Podnosilac zahteva je u tužbenom zahtevu, između ostalog, naveo da je prilikom prijavljivanja robe za carinjenje predočio carinskim službenicima sve potrebne dokumente za dokazivanje vrednosti transakcije i stvarne vrednosti robe, ali isti nisu uzeti u obzir od strane carinskih službenika koji su osporili vrednost ove robe i izvršili njeno ponovno vrednovanje prema šestoj (6) metodi ponovnog vrednovanja ili prema raspoloživim podacima, čime su prekršili član 31. Zakonika o carini i član 123. Administrativnog uputstva (br. 11/2009) o primeni Zakonika o carini i akcizama. Podnosilac zahteva je takođe naveo da je Carina Kosova pogrešno utvrdila činjenično stanje jer nije ocenila činjenicu da se radi o polovnoj robi koja je tehnički neispravna, kao što se može videti iz člana 3. predmetnog ugovora, kojim je utvrđeno da prodavac ne daje garanciju kupcu, odnosno podnosiocu zahteva u pogledu funkcionalnosti predmetne robe.
26. Dana 16. oktobra 2020. godine, Carina Kosova je dostavila odgovor na tužbu, kojim je u celosti osporila tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, iz razloga što je pobijana odluka doneta u skladu sa važećim zakonskim odredbama i na pravilan način. Carina Kosova je između ostalog navela da ugovorom na koji se poziva podnosilac zahteva nije precizirano da su uređaji neispravni niti je podnosilac zahteva dokazao tako nešto.
27. Dana 3. februara 2021. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [A. br. 2574/19], odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ostavio na snazi rešenje [br. 01.3.2.2/470/16] Carine Kosova od 23. septembra 2019. godine, sa obrazloženjem da nije mogao da utvrdi drugačije činjenično stanje od stanja koje je utvrdio tuženi organ, odnosno Carina Kosova. Osnovni sud je, između ostalog, utvrdio da podnosilac zahteva nije pružio dovoljna objašnjenja u vezi sa cenom predmetne robe koju je ponudio izvoznik i da ne postoji dovoljno dokaza kojima se dokazuje da je podnosilac zahteva

uplatio stvarnu transakcijsku vrednost predmetne robe koja je plaćena za potrebe izvoza, u smislu člana 33. Zakonika o carini.

28. Osnovni sud je, između ostalog, ocenio da je rodbinska veza koja je utvrđena i u postupku upravnog spora uticala na ugovorenu cenu predmetne robe, koje činjenice se dokazuju kupoprodajnim ugovorom koji su potpisala odgovorna lica i priznavanjem te veze iz komunikacije sa podnosiocem zahteva.
29. Dana 7. aprila 2021. godine, podnosilac zahteva je protiv presude Osnovnog suda uložio žalbu Apelacionom sudu, zbog **(i)** bitne povrede odredaba parničnog postupka; **(ii)** pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja; i **(iii)** pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda Osnovnog suda preinači/poništi i da se poništi osporeno rešenje Carine Kosova i da se ista obaveže da podnosiocu zahteva vrati iznos od 14.544,11 evra, koji je više uplaćen na ime uvoznih dažbina zbog ponovnog vrednovanja robe.
30. Dana 25. maja 2021. godine, podnosilac zahteva je tražio od Apelacionog suda da, u skladu sa članom 81.G [Sudska rasprava] Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-22, održi sudsku raspravu.
31. Dana 28. maja 2021. godine, Apelacioni sud Kosova – Odeljenje za upravne sporove je presudom [AA. br. 381/2021] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i zahtev za održavanje sudske rasprave, sa obrazloženjem da se “*činjenično stanje koje je utvrdio Osnovni sud ne dovodi u sumnju žalbenim navodima*” podnosioca zahteva i da presuda Osnovnog suda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem. Pored toga, Apelacioni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije dao dovoljno objašnjenja u vezi sa cenom predmetne robe koju je ponudio izvoznik i da na ovu cenu nije uticala rodbinska veza.
32. Dana 8. jula 2021. godine, podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za vanredno preispitivanje presude Apelacionog suda, tvrdeći da je došlo do povreda odredaba postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava kao rezultat neodržavanja rasprave od strane Apelacionog suda u skladu sa članom 81.G Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222, tražeći da se presude Apelacionog i Osnovnog suda ponište i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.
33. Dana 26. avgusta 2021. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom [ARJ-UZVP. br. 82/2021] odbio, kao neosnovan, podnosiocjev zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnet protiv presude Apelacionog suda.
34. U obrazloženju ove presude, Vrhovni sud je naglasio da su: “*nižestepeni sudovi iz pravilno izvedenih dokaza prihvatili nalaze u obrazloženju pobijane odluke tužene da je rodbinska veza koja je utvrđena i u toku postupka upravnog spora uticala na ugovorenu cenu robe, pošto su vlasnik izvoznika i uvoznik u rodbinskoj vezi, koje činjenice su dokazane kupoprodajnim ugovorom koji su potpisala odgovorna lica i priznanjem ove veze iz komunikacije sa tužiocem. Iz svega navedenog, nižestepeni sudovi su pravilno utvrdili da se tužena prilikom odlučivanja pravilno pozvala na odredbu člana 33. stav 2. tačka (a) Zakonika o carini i akcizama Kosova. Sa svega napred navedenog, Vrhovni sud je utvrdio da su navodi u zahtevu tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovani jer nemaju uticaja na drugačije utvrđivanje činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio drugostepeni sud. Po oceni ovog suda, pobijana presuda drugostepenog suda je jasna i razumljiva*”.

Navodi podnosioca zahteva

35. Podnosilac zahteva navodi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP. Podnosilac zahteva konkretno navodi **(i)** povredu prava na obrazloženu sudsku odluku; **(ii)** neodržavanje rasprave od strane Apelacionog suda; i **(iii)** pogrešno utvrđivanje/ocenu dokaza/činjeničnog stanja u predmetu podnosioca zahteva.

Navod o povredi prava na obrazloženu odluku

36. Povodom navoda koji se odnose na nedostatak obrazložene sudske odluke, podnosilac zahteva navodi da redovni sudovi **(i)** nisu ispitali/obrazložili glavne navode iznete u žalbi, odnosno da redovni sudovi nisu dali obrazloženje u vezi sa iznetim navodima o netačnom čitanju bankarske transakcije, kupoprodajnog ugovora, kao i rodbinskoj vezi između uvoznika i izvoznika; **(ii)** nisu ispitali navode koji se odnose na povredu zakona, odnosno povredu člana 33. Zakonika o carini Kosova u vezi sa članom 123. Administrativnog uputstva o primeni Zakonika o carini; **(iii)** da su učinili bitnu povredu odredaba ZPP-a, odnosno tačke n. stava 2. člana 182, zbog toga što je presuda protivrečna sama sebi i ne navodi razloge o odlučnim činjenicama; i **(iii)** da su pogrešno utvrdili činjenično stanje kao rezultat pogrešne ocene dokaza koji su predočeni u vezi sa transakcijskom cenom uvezene robe.

Navod o neodržavanju rasprave od strane Apelacionog suda

37. U vezi sa navodom o neodržavanju sednice rasprave, podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud, suprotno članu 81.G Zakona br. 04/1-102 o izmenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji i postupku br. 03/1-222, odlučio u njegovom predmetu bez *“otvaranja rasprave prilikom razmatranja žalbe, a takvu povredu nije primetio ni Vrhovni sud, koji je dužan da vodi računa po službenoj dužnosti”*.

Navod o pogrešnoj oceni dokaza

38. Povodom navoda o pogrešnoj oceni dokaza u njegovom predmetu, podnosilac zahteva u svojim navodima ističe da je u Jedinствenoj carinskoj deklaraciji (JCD) u Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini, u svojstvu uvoznika, prijavio za carinjenje *“različite polovne aparate za fotokopiranje pod ukupno 3 naziva, detaljnije prema fakturi i carinskoj deklaraciji. (...) Prilikom prijavljivanja ove robe za carinjenje, uvoznik je posedovao i predočio carinskim službenicima sve obavezne dokumente za prijavljivanje robe i druge dokumente koji su potrebni da se učine verodostojnim vrednost transakcije i stvarna vrednost robe, odnosno: sporni JCD, fakturu za robu u kojoj su naznačeni broj i datum fakture, roba, količina po jedinici i ukupna količina, cena po jedinici i ukupan iznos, bankarski nalog za plaćanje na ime ove fakture od 23.05.2016. godine, u kojem su naznačeni broj plaćene fakture, opisana sva plaćena roba i plaćena vrednost u skladu sa fakturom, izvoznu deklaraciju nemačkih carinskih organa, u kojoj su naznačeni broj predmetne fakture (48383), kao i ugovor o kupoprodaji robe od 02.05.2016. godine, u kojem je navedeno da se radi o polovnoj robi sa zalihama za koju prodavac ne garantuje funkcionalnost, što potvrđuje njihovu nisku cenu”*, kao dokaze koje, prema podnosiocu zahteva, organi uprave i redovni sudovi nisu uzeli u obzir prilikom odlučivanja o njegovom predmetu, i kao rezultat toga nisu nijednim materijalnim dokazom dokazali da podnosilac zahteva nije platio transakcijsku vrednost robe.
39. Podnosilac zahteva u svojim navodima tvrdi da se ista stvar upravnog spora nalazi po drugi put u redovnim sudovima. Prvi put su presudom [A. br. 1235/16] Osnovnog suda od 13. juna 2019. godine, prihvaćeni kao usaglašeni dokumenti o transakciji koje je predočio podnosilac zahteva i utvrđeno da rodbina veza sama po sebi ne konstatuje

nerealnu kupoprodajnu cenu. U tom kontekstu, podnosilac zahteva navodi: “Molim vas da imate u vidu da se radi o istom predmetu sa istim dokumentima za koje tužena u postupku ponovnog odlučivanja nije navela obrazloženje i druge dokaze za odbijanje zahteva tužioca (...) Kao što se može videti o istom pitanju u dva navrata razmatranja pitanja od strane suda, o istim dokumentima, imamo različite stavove, zbog čega smatramo da je ovakav način suđenja apsurdan i proizvoljan na štetu tužioca”.

40. Podnosilac zahteva, između ostalog, dodaje da je “bankarska transakcija od 23. maja 2016. godine, u vrednosti od 5.496,00 evra, pročitana tako da se ne podudara sa fakturom br. 48383, sa obrazloženjem da ne opisuje celokupnu robu, već samo jedan njen deo, a to ne predstavlja pogrešnu ocenu dokaza i činjeničnog stanja, već nesposobnost sudije da vidi tačan sadržaj ovog dokumenta, zbog čega smatramo da se radi o nepravičnom sudskom postupku, jer, kao što se vidi, u bankarskom transferu su opisane tri stavke robe kao u fakturi, navedena je njena količina i ukupna vrednost transfera u skladu sa fakturom”.
41. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP; i (iii) da proglasi ništavom presudu [ARJ. br. 45/2022] Vrhovnog suda od 13. juna 2022. godine.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]”

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

[...]”

ZAKONIK Br. 03/L-202 O CARINI I AKCIZAMA NA KOSOVU

Poglavlje 2 Poreklo robe

Sekcija 2 Preferencijalno Poreklo Robe

Član 31.

“Pravila o preferencijalnim poreklu utvrdiće uslove za dobijanje porekla koje mora da ispunjavaju robe dobijene merama predviđenim u članovima 24 (3) (2).”

Ova pravila utvrdiće se u sporazumima spomenutim u članovima 24 (3) (b).”

Poglavlje 3 Vrednost robe za carinske potrebe

Član 33.

“1. Vrednost uvežene robe je vrednost transakcije, to jest, stvarno plaćena cena ili se naplaćuje za robu kada je prodana za izvoz na Kosovo, prilagođena, kad je neophodno, u skladu sa članovima 36 i 37, pod uslovom da:

- a) nema ograničenja da robom raspolaže ili upotrebljava kupac osim ograničenja koja: - su uvedena ili se zahtevaju zakonom ili ostalim javnim organima na Kosovu, - su ograničena geografskim područjem u kome roba može da bude ponovo prodana, ili - ne utiču suštinski na vrednost robe;*
- b) da prodaja ili cena ne podleže nekom uslovu ili razmatranju za koju vrednost ne može da se odredi u pogledu na robu koja se procenjuje;*
- c) da ni jedan deo dobiti od bilo koje ponovne prodaje, raspolaganja ili upotrebe robe od kupca neće prispeti posredno ili neposredno prodavcu, osim ukoliko se izvrši odgovarajuća prilagođavanje u skladu sa članom 36 i*
- d) da kupac i prodavac nisu povezani, ili kada su kupac i prodavac povezani onda je vrednost transakcije prihvatljiva za carinsku namenu po stavu 2.*

2. za potrebe stava 1, važiće kao što sledi:

- a) U utvrđivanju da li je vrednost transakcije prihvatljiva činjenica da su kupac i prodavac povezani neće biti sama po sebi dovoljna osnova da se vrednost transakcije smatra neprihvatljivom. Ukoliko je neophodno, okolnosti koje se odnose na prodaju se ispituju a vrednost transakcije se prihvata pod uslovom da njihov odnos nije uticao na cenu. Ako, u vezi sa informacijama koje je pružio deklarant ili drugačije, carinska služba ima osnove da smatra da je njihov odnos uticao na cenu, on treba da saopšti svoj stav deklarantu koje će dobiti razuman rok da odgovori. Ukoliko deklarant tako zahteva, saopštenje o stavki biće u pisanom obliku.*
- b) U kupoprodaji među povezanim licima, priznaje se vrednost transakcije, a roba se procenjuje u skladu sa stavom 1. kada deklarant pokaže da je ovakva vrednost približno jednaka jednoj od ovih pojava u isto ili u približno isto vreme:
(i) vrednost transakcije u kupoprodaji između kupca i prodavca koji nisu povezani na bilo koji naročit način, identične ili slične robe za izvoz na Kosovo;
(ii) vrednost identične ili slične robe, kao što je određeno članom 34 (2) (c);
(iii) vrednost identične ili slične robe, kao što je određeno članom 34 (2) (d).*

U primeni prethodnog testa, uzeće se u obzir pokazane razlike u komercijalnoj vrednosti, kvantitativnoj vrednosti, elementima koji su nabrojani u članu 36 i

troškovima kojima se izložio prodavac u kupoprodaji u kojoj on i kupac nisu povezani i kada se takvim troškovima nije izložio prodavac u kupoprodaji u kojoj su on i kupac povezani.

c) Testovi izneti podstavom (b) upotrebljavaju se na inicijativu deklaranta i samo za svrhu poređenja. Vrednosti zamene ne utvrđuju se pomenutim podstavom.

3. Stvarno plaćena cena ili koja se naplaćuje, ukupna je isplata koju je izvršio ili treba da izvrši kupac u korist prodavca za uveženu robu i obuhvata sve izvršene isplate ili isplate koje treba izvršiti kao uslov kupoprodaje uvežene robe od kupca prodavcu ili od kupca trećoj strani kako bi se ispunila obaveza prema prodavcu. Plaćanje ne mora neophodno da bude u obliku transfera novca. Plaćanje može da bude izvršeno na način kreditnog pisma ili instrumentom prenosa i može da bude direktno ili indirektno.

Aktivnosti, uključujući aktivnosti na tržištu, koje preduzima kupac na svoju odgovornost, osim onih za koje je prilagođavanje predviđeno po članu 36, ne smatraju se posrednom isplatom kupcu, iako se mogu smatrati kao dobit prodavcu ili su preduzete uz saglasnost prodavca, i njihovi troškovi se ne dodaju na stvarno plaćenu cenu ili cenu koja se treba platiti u određivanju vrednosti uvežene robe”.

Član 35.

“1. Kada vrednost uvežene robe ne može da bude utvrđena članom 33. ili 34., utvrđuje se, na osnovu raspoloživih podataka na Kosovu, uz korišćenje razumnih sredstva dosledno principima i opštim odredbama iz:

- sporazuma o primeni Člana VII Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994. godine;

- Člana VII Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994. godine; i

- odredbama ovog Poglavlja.

2. U slučajima kada se primenjuje stav 1 ni jedna vrednost ne može da bude utvrđena na osnovu:

a) prodajne cene na Kosovu robe koja je proizvedena na Kosovu; ili

b) sistema koji predviđa prihvatanje za potrebe carine više od dve alternativne vrednosti; ili

c) cene robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice; ili

d) troškova proizvodnje, osim izračunate vrednosti koja je određena za identičnu ili sličnu robu u skladu sa članom 33 (2) (d);

e) izvoznih cena za druge zemlje osim Kosova;

f) minimalne vrednosti za carinske potrebe; ili

g) proizvoljne ili fiktivne vrednosti”.

ZAKON BR. 04/L-118 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 182.

“182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

[...]

n) ukoliko presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati a posebno ukoliko je dispozitiv presude nerazumljiv ili kontradiktoran, po sebi ili sa razlozima presude, ili ukoliko presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu uopšte navedeni razlozi odlučnih činjenica, ili su ti razlozi nejasni, ili kontradiktorni ili ukoliko o odlučnim činjenicama postoje protivurečnosti između onoga što se u razlogu presude navodi o sadržaju dokumenta ili zapisnika o podacima datim u postupku i samih tih dokumenata ili zapisnika;

o) ukoliko je presudom prevaziđen tužbeni zahtev”.

Član 190.

190.2 Drugostepeni sud treba da zakaže razmatranje stvari kada oceni da za konstatovanje faktičkog stanja, potpuno i tačno, treba potvrditi nove činjenice, i uzeti nove dokaze pod uslovima člana 180. stav 1 i 2 ovog zakona.

Član 399.

399.1 Kada sud, nakon što stigne odgovor na tužbu, konstatuje da iz iznesenih činjenica u tužbi ne proizilazi zasnovanost tužbenog zahteva, u tom slučaju on će doneti zasluženu odluku kojom se tužbeni zahtev odbije kao neosnovan.

399.2 Tužbeni zahtev smatra se neosnovanim, u smislu stava 1 ovog člana ukoliko je očigledno protivurečan sa iznesenim činjenicama u tužbi, ili ukoliko su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev očigledno protivurečne sa dokazima koje je predložio tužilac ili sa činjenicama koje su javno poznate.

ZAKON Br. 04/L-102 ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O PORESKOJ UPRAVI I PORESKOM POSTUPKU br. 03/L-222

Član 81.G Sudska rasprava

*“1. Fiskalna divizija Administrativnog departmana Osnovnog suda i Apelacionog suda je **dužna da održi javnu sudsku raspravu u kojoj se slušaju stranke i razmatraju dokazi.***

2. Sud može da održi zatvorene sednice, kada postoje odgovarajući razlozi u pogledu bezbednosti i poverljivih pitanja koja su obuhvaćena”.

ZAKON Br. 03/L-202 O UPRAVNIM SPOROVIMA

Član 7. Načelo efikasnosti

Sud rešava upravni spor brzo i bez odugovlačenja, izbegavajući nepotrebne postupke i troškove, čime se onemogućuje zloupotreba i odugovlačenje realizacije prava trećih strana, ostalih učesnika u sporu i odluku donosi u predviđenom roku.

Član 38.

- 1. O upravnim sporovima sud odlučuje u javnoj sednici.*
- 2. Sud odlučuje o činjeničnom stanju putem usmene rasprave i procene činjenica.*
- 3. U upravnom sporu sud može da odluči u zatvorenoj raspravi ako u ovom slučaju se otkriju činjenice koja su vezana privatnim životom stranke, državnoj, stručnoj, trgovinskoj tajni ili usvojenju.*
- 4. Stranke, a ako je neophodno i veštaci i prevodioci, prisustvovalaće zatvorenoj raspravi.*
- 5. Sud može rešavati stvar bez usmene rasprave, ako raspolaze činjenicama i ako su stranke dale svoju pismenu saglasnost.*
- 6. Za isključenje javnosti sa sednice, sud po svojoj proceni odlučuje proceduralnom odlukom koja se saopštava strankama.*

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO BR. 11/2009 ZA PRIMENU ZAKONA CARINE I AKCIZA

GLAVA VI CARINSKE DEKLARACIJE – REDOVAN POSTUPAK

Poglavlje 1

Odeljak 4

Član 123 Dokumenta koja treba priložiti carinske deklaracije

“1. Sledeća dokumenta prilaže se carinske deklaracije za stavljanje robe u slobodan promet:

- a) Faktura na osnovu koje se prijavljuje carinska vrednost robe, kao što je propisano članom 91 ovog akta;*
- b) Kada se zahteva prema članu 88 ovog akta, deklaracija o carinskoj vrednosti robe se obavlja u skladu sa uslovima utvrđenim u navedenom članu;*
- c) Dokumenti potrebni za primenu preferencijalnog tarifnog aranžmana i druge mere koje proističu iz pravnih pravila koja se primenjuju na robu prijavljenu;*
- d) Sve druge dokumente potrebne za primenu odredbi koja regulišu puštanje u slobodan promet robe prijavljene.*

2. Carina može zahtevati da u trenutku podnošenje deklaracije da podnosi i dokumenat prevoza ili kada je potrebno, podnošenje dokumenata u vezi sa prethodnim carinskog postupka.

Kada se predstavlja samo jedan artikal u dva ili više paketa, Carina može da zahteva dostavljanje liste pakovanja ili ekvivalenti dokument koji prikazuje sadržaj svakog pakovanja.

3. Kada roba ispunjava uslove za oslobađanje od uvoznih carina, dokumenta iz stava 1 (a), (b) i (c) ne bi trebalo da bude potrebno, osim ako carina smatra potrebnim radi primene odredaba kojima se reguliše stavljanje robe u slobodan promet”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

42. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
43. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

44. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, kojim je utvrđeno da:

“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

45. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47. (Individualni zahtevi)

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48. (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. (Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

46. U tom smislu, Sud pre svega naglašava da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda, koja

važe kako za pojedince tako i za pravna lica (vidi, u ovom kontekstu, slučaj Suda [KI118/18](#), podnosilac *Eco Construction d.o.o.*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. oktobra 2020. godine, stav 29).

47. Što se pak tiče ispunjenja uslova prihvatljivosti koji su propisani Ustavom i Zakonom i prethodno izloženi, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [ARJ. UZVP. br. 82/2021] Vrhovnog suda od 26. avgusta 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva određena zakonom.
48. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
49. Pored toga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika o radu propisuje da:

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju".

50. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi ESLJP-a, tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika (vidi slučaj [KI04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi, takođe, slučaj [KI175/20](#), podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
51. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao "očigledno neosnovan" u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih "očigledno neosnovanim navodima". Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi "četvrtog stepena"; (ii) navodi koje karakteriše "jasno ili očigledno odsustvo povrede"; (iii) "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi; i na kraju, (iv) "haotični ili nategnuti" navodi (vidi, tačnije o konceptu neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao "očigledno neosnovan" i specifičnosti četiri gore navedene kategorije navoda kvalifikovanih kao "očigledno neosnovani", slučaj [KI04/21](#), gore citiran, stav 27, kao i slučaj [KI175/20](#), gore citiran, stav 38).
52. U ovom kontekstu, i u daljem tekstu, prilikom ocene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi slučaj [KI04/21](#), gore citiran, stav 28).
53. Sud podseća da je podnosilac zahteva u svojstvu uvoznika kupio nekoliko različitih aparata za fotokopiranje u inostranstvu i da je Jedinственom carinskom deklaracijom [br. R-21848/26.05.2016] u Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini, prijavio za carinjenje njihovu vrednost od 5.496,00 evra. Ovu vrednost koju je predočio podnosilac osporila je Centralna prijemna kancelarija u Prištini, koja je na osnovu člana 35.

Zakonika o carini odredila novu carinsku vrednost. Nakon ulaganja žalbe od strane podnosioca Sektoru za preispitivanje odluka Carine Kosova u vezi sa novom carinskom vrednošću, Carina Kosova je rešenjem [06/2470] od 12. jula 2016. godine, odbila žalbu podnosioca i potvrdila odluku Unutrašnje carinske kancelarije u Prištini. Nakon žalbe, Osnovni sud je presudom [A. br. 1235/16] poništio rešenje [06.2/470] Carine Kosova od 12. jula 2016. godine, te vratio predmet na ponovno odlučivanje zbog toga što je obrazloženje odluke protivrečno u odnosu na nalaze i zbog nepostojanja obrazloženja u vezi sa materijalnim dokazima. Inače, Carina Kosova je u ponovljenom postupku rešenjem [01.3.2.2/470/16] odbila, kao neosnovan, zahtev podnosioca zahteva za preispitivanje Jedinstvene carinske deklaracije, kojom je osporena vrednost predmetne robe koja je prijavljena za carinjenje Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini, potvrdivši da je ta kancelarija pravilno utvrdila činjenično stanje.

54. Osnovni sud je presudom [A. br. 2574/19] od 3. februara 2021. godine, nakon pokretanja upravnog spora od strane podnosioca zahteva, potvrdio rešenje [br. 01.3.2.2/470/16] Carine Kosova od 23. septembra 2019. godine, sa obrazloženjem da je činjenično stanje pravilno utvrđeno. Podnosilac zahteva je žalbama upućenim Apelacionom, a potom i Vrhovnom sudu, tokom čitavog sudskog procesa osporavao utvrđeno činjenično stanje i primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova. Apelacioni i Vrhovni sud su svojim odlukama potvrdili presudu [A. br. 2574/19] Osnovnog suda od 3. februara 2021. godine, sa obrazloženjem da je činjenično stanje pravilno utvrđeno i da je materijalno pravo pravilno primenjeno.
55. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava gore navedena utvrđenja redovnih sudova, odnosno Vrhovnog suda, precizirajući da je osporena presuda zahvaćena povredama njegovog prava na pravično i nepristrasno suđenje zagaranovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. Sud podseća da povodom svog navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, podnosilac zahteva naglašava neobrazloženost sudske odluke i da je izostalo održavanje rasprave na nivou Apelacionog suda.

U tom kontekstu, Sud podseća da podnosilac zahteva navodi povredu svojih prava zagaranovanih članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP, osporavajući način utvrđivanja činjeničnog stanja; pogrešno razmatranje predočenih dokaza i neispitivanje suštinskih navoda koji su izneti i povredu člana 33. Zakonika o carini od strane redovnih sudova prilikom odlučivanja u njegovom predmetu.

56. U tom pogledu, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi propustili da pruže obrazloženje povodom njegovih navoda o netačnom razmatranju predočenih dokaza, kao što su bankarska transakcija i kupoprodajni ugovor u vezi sa plaćenom vrednošću uvezene robe.
57. U svetlu ovih pojašnjenja, Sud će u nastavku ispitati navode podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje, koje je zagaranovano članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP.

Navodi o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje

58. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da je odlukama redovnih sudova u njegovom predmetu povređeno nekoliko komponenti prava na pravično i nepristrasno suđenje, i to: **(I)** pravo na obrazloženu odluku i **(II)** pravo na raspravu na nivou Apelacionog suda; i **(III)** da je došlo do pogrešne ocene dokaza u njegovom slučaju.

I. Navod o povredi prava na obrazloženu odluku

59. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi svojim odlukama povredili član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, i obrazlaže da isti nisu ispitali/obrazložili navode koji su izneti pred njima.
60. Sud će, u ovom aspektu, najpre razmotriti navode podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP u pogledu prava na obrazloženu odluku. U tu svrhu, Sud će u nastavku prvo (i) izložiti opšta načela koja se odnose na pravo na obrazloženu sudsku odluku, koje je zagarantovano gore navedenim članovima Ustava i EKLJP-a; i nakon toga (ii) primeniti ista na okolnosti konkretnog slučaja.

(i) *Opšta načela u pogledu prava na obrazloženu i razumnu sudsku odluku*

61. Garancije sadržane u članu 6. stav 1. obuhvataju i obavezu sudova da navedu dovoljna obrazloženja svojih odluka (vidi presudu ESLJP-a [H. protiv Belgije](#), predstavka 8950/80, stav 53, od 30. novembra 1987. godine). Obrazložena odluka pokazuje strankama da je njihov predmet zaista razmotren.
62. Iako domaći sud ima određeno unutrašnje polje slobodne procene kada je reč o prihvatanju argumenata i odlučivanju o prihvatljivosti dokaza, on je u obavezi da svoje postupke opravda tako što će obrazložiti sve svoje odluke (vidi presudu ESLJP-a [Suominen protiv Finske](#), predstavka 37801/97, od 1. jula 2003. godine, stav 36; kao i predmet [Carmel Saliba protiv Malte](#), br. 24221/13, presuda od 24. aprila 2017. godine, stav 73).
63. Niži sud ili državni organ vlasti, zauzvrat, mora dati takve razloge i obrazloženja koja omogućavaju strankama da delotvorno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu (vidi predmet ESLJP-a [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 25. decembra 2001. godine, stav 30).
64. Član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali se on ne može tumačiti u tom smislu da nalaže da se iscrpno odgovori na svaki izneti argument (vidi presudu ESLJP-a [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 29. januara 1990. godine, stav 26; i presudu [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, od 12. februara 2004. godine, stav 81).
65. Od prirode same odluke koju sud donosi zavisi da li je sud dužan da je obrazloži i o tome se može odlučivati samo u svetlu okolnosti datog predmeta: neophodno je da se, između ostalog, uzmu u obzir različite vrste podnesaka koje stranka može da podnese sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema država u pogledu zakonskih odredaba, običajnih pravila, pravnih stanovišta i prezentiranja i izrade presuda (vidi presudu ESLJP-a [Ruiz Toria protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29; i [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27).
66. Međutim, ako je podnesak jedne stranke odlučujući za ishod postupka, on zahteva da se na njega konkretno i neodložno odgovori (vidi presudu ESLJP-a [Ruiz Toria protiv Španije](#), gore citiranu, stav 30; i presudu [Hiro Balani protiv Španije](#), gore citiranu, stav 28).
67. Stoga su domaći sudovi dužni:
- (a) da ispitaju najvažnije argumente stranaka (vidi predmete ESLJP-a [Buzescu protiv Rumunije](#), br. 61302/00, presuda od 24. avgusta 2005. godine, stav 67;

[Donadze protiv Gruzije](#), br. 74644/01, presuda od 7. juna 2006. godine, stav 35);

(b) da s posebnom pažnjom i revnošću ispituju izjašnjenja koja se tiču prava i sloboda zagwarantovanih Ustavom, EKLJP i protokolima uz nju (vidi predmete ESLJP-a [Fabris protiv Francuske](#), gore citiran, stav 72; [Wagner i JMWL protiv Luksemburga](#), br. 76240/01, presuda od 28. juna 2007. godine, stav 96).

68. Član 6. stav 1. ne nalaže da Vrhovni sud pruži iscrpnije obrazloženje onda kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu o pravnom osnovu za odbacivanje žalbe zato što ta žalba nema izgleda za uspeh (vidi predmete ESLJP-a [Burg i drugi protiv Francuske](#), br. 34763/02, odluka od 28. januara 2003. godine; [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), br. 12686/03, odluka od 20. marta 2009. godine, stav 41).
69. Slično tome, u predmetu u kome se radi o zahtevu da se odobri da se izjavi žalba, što je preduslov za postupak pred višim sudom, kao i za moguće donošenje odluke, član 6. stav 1. ne može da se tumači u tom smislu da nalaže da se iscrpno obrazloži odluka kojom se odbacuje zahtev za izjavljivanje žalbe (vidi predmete ESLJP-a [Kukkonen protiv Finske](#) (br. 2), br. 47628/06, presuda od 13. aprila 2009. godine) stav 24; [Bufferne protiv Francuske](#), br. 54367/00, odluka od 26. februara 2002. godine).
70. Osim toga, kada odbije žalbu, apelacioni sud može, u načelu, jednostavno da prihvati obrazloženje odluke koje je naveo niži sud (vidi predmet [García Ruiz protiv Španije](#), gore citiran, stav 26; nasuprot tome vidi presudu [Tatishvili protiv Rusije](#) od 9. jula 2007. godine, predstavka br. 1509/02, stav 62). Međutim, pojam pravičnog postupka podrazumeva da se domaći sud koji je za svoje odluke naveo šturo obrazloženje, bilo tako što je ponovio obrazloženja koja je prethodno dao niži sud ili na neki drugi način, u stvari bavio bitnim pitanjima u okviru svoje nadležnosti, što znači da nije jednostavno i bez dodatnog truda prihvatio zaključke koje je doneo niži sud (vidi presudu [Helle protiv Finske](#), br. (157/1996/776/977), presuda od 19. decembra 1997. godine, stav 60). Taj zahtev je utoliko važniji ukoliko stranka u sporu nije imala mogućnost da svoju argumentaciju iznese usmeno u postupku pred domaćim sudom.
71. Međutim, apelacioni sudovi (u drugom stepenu) koji imaju nadležnost da odbace neosnovane žalbe i da rešavaju činjenična i pravna pitanja u parničnom postupku, dužni su da obrazlože zbog čega su odbili da odlučuju o žalbi (vidi predmet ESLJP-a [Hansen protiv Norveške](#), br. 15319/09, presuda od 2. januara 2015. godine, stavovi 77–83).
72. Osim toga, ESLJP nije utvrdio da je povređeno pravo u predmetu u kome nije dato konkretno izjašnjenje o tvrdnji koja se odnosila na jedan nebitan aspekt predmeta, to jest na nedostatak potpisa i pečata, što je greška više formalne nego materijalne prirode i ta greška je odmah ispravljena (vidi predmet [Mugoša protiv Crne Gore](#), br. 76522/12, presuda od 21. septembra 2016. godine, stav 63).

(ii) *Primena navedenih načela koja se odnose na pravo na obrazloženu i razumnu sudsku odluku na okolnosti konkretnog slučaja*

73. Sud podseća da podnosilac zahteva osporava ustavnost odluka redovnih sudova, odnosno osporenu presudu Vrhovnog suda, navodeći povredu svojih prava zagwarantovanih članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP, te osporavajući način na koji je utvrđeno činjenično stanje, pogrešno razmatranje predočenih dokaza i neispitivanje suštinskih navoda koji su izneti, kao i povredu člana 33. Zakonika o carini od strane redovnih sudova prilikom odlučivanja u njegovom predmetu.

74. U tom kontekstu, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi propustili da pruže obrazloženje povodom njegovih navoda o netačnom razmatranju predočenih dokaza, kao što su bankarska transakcija i kupoprodajni ugovor u vezi sa plaćenom vrednošću uvezene robe.
75. Prema tome, uzimajući u obzir glavni žalbeni navod podnosioca zahteva, Sud smatra da se mora analizirati da li su redovni sudovi, odnosno Vrhovni sud, dali jasne i dovoljne razloge na kojima su zasnovali svoje odluke, koje su rezultirale odbijanjem žalbe podnosioca zahteva.
76. Povodom navoda podnosioca zahteva, odnosno u vezi sa navodom o netačnom razmatranju predočenih dokaza i pogrešnom utvrđivanju činjeničnog stanja tokom čitavog sudskog procesa, Sud primećuje da su isti detaljno ispitani od strane redovnih sudova.
77. Sud na početku podseća da je Osnovni sud svojom presudom [A. br. 2574/19] od 3. februara 2021. godine, prilikom ispitivanja navoda podnosioca zahteva, između ostalog, naveo sledeće:

[...]

Iz dokaza koji su izvedeni u ovom upravnom sporu sud nije mogao da utvrdi drugačije činjenično stanje od onog stanja koje je utvrdio tuženi organ u upravnom postupku, iz razloga što nije bilo moguće utvrditi da prijavljena vrednost za carinjenje predstavlja stvarnu cenu koja je plaćena za robu za potrebe uvoza u našu zemlju. Tužilac u svojoj tužbi i na sudskom ročištu preko svog punomoćnika nije dao dovoljno objašnjenja u pogledu cene predmetne robe koju je ponudio izvoznik Flori Kopiersysteme – Nemačka, da ova cena predmetne robe nije uticala na vezu...”

„[...] Sud ne osporava činjenicu da je tužilac dostavio prateću dokumentaciju predmetne robe kako bi dokazao stvarnu vrednost predmetne robe, kao što su: faktura za predmetnu robu, ugovor o prodaji, bankarski transfer, deklaracija države izvoznice, međutim opis bankarske uplate od 23.05.2016. godine, Pro Credit Bank, ne daje jasna objašnjenja da je uplata izvršena u celosti za celokupnu količinu predmetne robe, jer se fakturisana vrednost u iznosu od 5.496,00€ odnosi samo na jedan artikal robe: I samsung multi xpress 6545nx, 150 komada, dok za druga dva proizvoda, lexmark x463, 100 komada, i lexmark T652dn, 124 komada, nije navedena nikakva vrednost.

U konkretnom slučaju sud smatra da ne postoji dovoljno dokaza koji dokazuju da je tužilac platio stvarnu transakcijsku vrednost predmetne robe plaćenu za potrebe izvoza u smislu člana 33. Zakonika o carini i akcizama Kosova 03/L-109. Iz spisa predmeta sud utvrđuje da tužilac nije predočio kompletnu i usaglašenu dokumentaciju kojom bi dokazao da prijavljena vrednost predstavlja stvarnu transakcijsku vrednost.

S obzirom da iz izvedenih dokaza sud nije mogao da utvrdi da je tužilac platio izvozniku stvarnu vrednost predmetne robe prema fakturi koja prati robu, sud ocenjuje da je tužena pravilno postupila kada je osporenom odlukom potvrdila ponovno vrednovanje predmetne robe od strane Centralne prijemne kancelarije, primenom metode 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, odnosno korišćenjem raspoloživih podataka kojima raspolaže Carina Kosova,

odnosno uvoza slične robe u približno istom vremenskom periodu kao i sporna roba (JCD, RI266/03.03.2016, RI6488/27.04.2016 i R6332/17.3.2016)

[...] Iz dokaza koji su izvedeni u ovom upravnom sporu sud je takođe utvrdio da tužilac nije predočio kompletnu dokumentaciju kojom bi se dokazalo da prijavljena vrednost predstavlja stvarnu transakcijsku vrednost, u smislu člana 33. Zakonika o carini i akcizama”.

78. Sud, takođe, podseća da je Apelacioni sud presudom [AA. br. 381/2021] od 28. maja 2021. godine, u kontekstu ovog konkretnog navoda podnosioca zahteva, istakao sledeće:

[...] Takođe, prvostepeni sud s pravom nije osporio činjenicu da je tužilac dostavio prateću dokumentaciju za predmetnu robu kako bi dokazao njenu stvarnu vrednost, kao što su: faktura za predmetnu robu, ugovor o prodaji, bankarski transfer, deklaracija države izvoznice, međutim, opis bankarske uplate od 23.05.2016. godine, Pro Credit Bank, ne daje jasna objašnjenja da je uplata izvršena u celosti za celokupnu količinu predmetne robe, jer se fakturisana vrednost u iznosu od 5.496,00€ odnosi samo na jedan artikal robe: jedan samsung multi xpress 6545nx, 150 komada, dok za druga dva proizvoda, lexmark x463, 100 komada, i lexmark T652dn, 124 komada, nije navedena nikakva vrednost. Prema tome, iz izvedenih dokaza, prvostepeni sud je s pravom prihvatio nalaze u obrazloženju osporene odluke tužene da je rodbinska veza koja je utvrđena i u postupku upravnog spora, uticala na ugovorenu cenu predmetne robe, jer su vlasnik izvoznika i uvoznik u rodbinskoj vezi, koje činjenice se dokazuju i kupoprodajnim ugovorom koji su potpisala odgovorna lica i priznavanjem te veze iz komunikacije sa tužiocem. Prema tome, prvostepeni sud je s pravom utvrdio da se tužena pravilno pozvala na odredbu člana 33. st. 2 tačka a) ZCAK-a, a takođe, polazeći od ovakvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada se oslonio na odredbe ZUS-a, Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222, kao i Zakonika br. 03/L-109 o carini i akcizama na Kosovu”.

79. Na kraju, Vrhovni sud Kosova je presudom [ARJ-UZVP. br. 82/2021] od 26. avgusta 2021. godine, prilikom ispitivanja navoda podnosioca zahteva objasnio sledeće:

“Tužilac ni u svojoj tužbi niti tokom sudskog postupka nije pružio dovoljno objašnjenja u vezi sa cenom predmetne robe koju je ponudio uvoznik - Flori kopiersysteme-Nemačka. Naime, prvostepeni sud nije osporio činjenicu da je tužilac dostavio prateću dokumentaciju za predmetnu robu kako bi dokazao njenu stvarnu vrednost, kao što su faktura za predmetnu robu, kupoprodajni ugovor, bankarska transakcija, izvozna deklaracija. Međutim, po mišljenju ovog suda, opis bankarske uplate od 23.05.2016. godine, Pro Credit bank, ne daje jasna objašnjenja da je uplata izvršena u celosti i za celokupnu količinu predmetne robe jer se fakturisana vrednost u iznosu od 5.496,00€ odnosi samo na jedan artikal robe - jedan samsung multi express 6545nx 150 komada, dok za druga dva proizvoda - lexmark x463, 100 komada, i lexmark T652dn, 124 komada, nije navedena nikakva vrednost. Prema tome, po mišljenju ovog suda, nižestepeni sudovi su iz izvedenih dokaza pravilno prihvatili utvrđenja u obrazloženju osporene odluke tužene da je rodbinska veza koja je utvrđena i u toku postupka upravnog spora uticala na ugovorenu cenu robe, pošto su vlasnik izvoznika i uvoznik u rodbinskoj vezi, a koje činjenice su dokazane kupoprodajnim ugovorom koji su potpisala odgovorna lica i priznavanjem te veze iz komunikacije sa tužiocem. Na osnovu napred navedenog, nižestepeni sudovi su pravilno utvrdili da se tužena

prilikom odlučivanja pravilno pozvala na odredbu člana 33. stav 2. tačka (a) Zakonika o carini i akcizama na Kosovu”.

80. Nadalje, Vrhovni sud je istom odlukom utvrdio da je “u obrazloženju osporene presude navedeno dovoljno razloga o odlučnim činjenicama koje prihvata i ovaj sud. Sud ocenjuje da je materijalno pravo pravilno primenjeno i da nije povređen zakon na štetu tužioca”.
81. U tom pogledu, Sud smatra da su redovni sudovi, u okolnostima konkretnog slučaja, ispitali i obrazložili navode podnosioca zahteva. Isti su ispitali suštinske navode podnosioca zahteva i razjasnili **(i)** da je podnosilac zahteva propustio da potkrepi dokazima da vrednost robe prijavljene za carinjenje predstavlja stvarnu vrednost robe koju je platio za uvoz; **(ii)** da dostavljena dokumentacija nije u dovoljnoj meri dokazala da uplaćena vrednost obuhvata uplatu za celokupnu robu predočenu za carinjenje; kao i **(iii)** da su se u nedostatku dokaza u vezi sa uplatom predočene robe, redovni sudovi pravilno pozvali i primenili članove 33. i 35. Zakonika o carini.
82. Sa svega napred navedenog, Sud smatra da su redovni sudovi svojim odlukama dali ubedljive i dovoljne razloge, detaljno razradivši pravni osnov na kome je Carina Kosova zasnovala svoju odluku pozivajući se na članove 33. i 35. Zakonika o carini.
83. S tim u vezi, Sud će se pozvati i na član 33. Zakonika o carini, kojim je predviđeno sledeće: “U utvrđivanju da li je vrednost transakcije prihvatljiva činjenica da su kupac i prodavac povezani neće biti sama po sebi dovoljna osnova da se vrednost transakcije smatra neprihvatljivom. Ukoliko je neophodno, okolnosti koje se odnose na prodaju se ispituju a vrednost transakcije se prihvata pod uslovom da njihov odnos nije uticao na cenu. Ako, u vezi sa informacijama koje je pružio deklarant ili drugačije, carinska služba ima osnove da smatra da je njihov odnos uticao na cenu, on treba da saopšti svoj stav deklarantu koje će dobiti razuman rok da odgovori. Ukoliko deklarant tako zahteva, saopštenje o stavki biće u pisanom obliku”.
84. Sud, na osnovu svega napred izloženog, u okolnostima konkretnog slučaja, smatra da podnosilac zahteva jednostavno nije zadovoljan ishodom postupka pred Vrhovnim sudom. Međutim, njegovo nezadovoljstvo ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
85. Pored toga, Sud utvrđuje da osporena presuda sadrži logično obrazloženje i pojašnjava sa preciznošću i jasnom pravnom referencom zašto su u slučaju podnosioca zahteva primenjene odredbe člana 33. Zakonika o carini (vidi predmete ESLJP-a [Ruiz Toria protiv Španije](#), gore citiran, stav 30; [Hiro Balani protiv Španije](#), gore citiran, stav 28).
86. Sud, shodno tome, utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka i da je mogao u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnima za svoj predmet; da je imao priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; da su redovni sudovi saslušali i ispitali njegove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; da su i činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneseni, te da je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29 i 30; vidi, takođe slučaj [KI22/19](#), podnosilac [Sabit Ilazi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42; kao i slučaj [KI128/18](#), gore citiran, stav 58).

87. U zaključku, povodom navoda o povredi prava na obrazloženu i razumnu sudsku odluku, Sud zaključuje **(i)** da je Vrhovni sud naveo pravni osnov i jasno objasnio zašto je u slučaju podnosioca zahteva primenjen član 33. Zakonika o carini; **(ii)** da osporena presuda Vrhovnog suda sadrži logičnu vezu između pravnog osnova, obrazloženja i izvedenih zaključaka; **(iii)** da kao logični rezultat veze između pravnog osnova, obrazloženja i zaključaka proizilazi da osporena presuda Vrhovnog suda ARJ. UZVP. br. 82/2021 ispunjava uslov obrazložene i razumne sudske odluke (vidi predmete ESLJP-a [Buzescu protiv Rumunije](#), br. 61302/00, presuda od 24. avgusta 2005. godine, stav 67; [Donadze protiv Gruzije](#), br. 74644/01, presuda od 7. juna 2006. godine, stav 35).
88. Shodno tome, Sud zaključuje da navodi o povredi prava na obrazloženu i razumnu sudsku odluku predstavljaju (i) navode koji spadaju u kategoriju “nepotkrepljenih ili neobrazloženih navoda” i da su ovi navodi podnosioca zahteva, kao takvi, očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

II. Navod o izostanku rasprave u Apelacionom sudu

89. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud u njegovom predmetu doneo presudu bez rasprave, što je u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
90. Sud će, u ovom aspektu, prvo razmotriti navode podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog izostanka rasprave na nivou Apelacionog suda. U tu svrhu, Sud će u nastavku prvo (i) izložiti opšta načela koja se odnose na pravo na raspravu koje je zagarantovano gore navedenim članovima Ustava i EKLJP; a zatim će (ii) primeniti ista na okolnosti konkretnog slučaja.

(i) Opšta načela u pogledu prava na raspravu

91. Javna priroda postupaka pred sudskim organima navedenim u članu 31. Ustava u vezi sa stavom 1. člana 6. EKLJP, štiti parnične stranke od tajnog upravljanja pravdom, u odsustvu javne rasprave. Javnost sudskih postupaka je takođe jedan od mehanizama kojima se čuva poverenje u pravdu. Takvo načelo, štaviše, doprinosi postizanju ciljeva člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP, koji se tiču pravičnog suđenja, a čije garantovanje je jedno od osnovnih načela svakog demokratskog društva sadržanih u Ustavu i EKLJP (vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javna rasprava, stavovi 381 do 404 i tu korišćene reference).
92. Sud naglašava da je sudska praksa ESLJP-a ustanovila osnovna načela u pogledu prava na raspravu. Na osnovu ove sudske prakse, Sud je takođe utvrdio relevantna načela i izuzetke, na osnovu kojih se ocenjuje nužnost održavanja rasprave u zavisnosti od okolnosti predmetnih slučajeva. Nedavno je Sud, nizom presuda, stavio naglasak na ova načela tako što je utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog izostanka rasprave pred PKVS-om, odnosno i pred Specijalizovanim i pred Žalbenim većem, prilikom utvrđivanja prava zaposlenih bivšeg preduzeća “Agimi”, nakon njegove privatizacije, a Sud će se na njih u nastavku pozivati kao na slučajeve Suda bivšeg preduzeća “Agimi” (vidi 5 (pet) presuda u slučajevima bivšeg preduzeća “Agimi”: [KI145/19](#), [KI146/19](#), [KI147/19](#), [KI149/19](#), [KI150/19](#), [KI 151/19](#), [KI152/19](#), [KI153/19](#), [KI154/19](#), [KI155/19](#), [KI156/19](#), [KI157/19](#) i [KI 159/19](#), sa podnosiocem *Et-hem Bokshi i drugi*, ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 10. decembra 2020. godine; [KI160/19](#), [KI161/19](#), [KI162/19](#), [KI164/19](#), [KI165/19](#), [KI166/19](#), [KI167/19](#), [KI168/19](#), [KI169/19](#), [KI170/19](#), [KI171/19](#), [KI172/19](#), [KI173/19](#) i [KI178/19](#), sa podnosiocem *Muhamet Këndusi i drugi*,

ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 27. januara 2021. godine; [KI181/19](#), [KI182/19](#) i [KI183/19](#), sa podnosiocem *Fllanza Naka, Fatmire Lima i Leman Masar Zhubi*, ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 27. januara 2021. godine; [KI220/19](#), [KI221/19](#), [KI223/19](#) i [KI234/19](#), sa podnosiocem *Sadete Koca Lila i drugi*, ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 25. marta 2021. godine; i [KI186/19](#), [KI187/19](#), [KI200/19](#) i [KI208/19](#), sa podnosiocem *Belkize Vula Shala i drugi*, presuda od 28. aprila 2021. godine). Sud će se prilikom izlaganja razrađenih načela i potvrđenih gore navedenim presudama Suda i njihove primene na okolnosti konkretnog slučaja pozivati na svoju prvu presudu koja se odnosi na bivše preduzeće Agimi, odnosno na slučajeve [KI145/19](#), [KI145/19](#), [KI146/19](#), [KI147/19](#), [KI149/19](#), [KI150/19](#), [KI151/19](#), [KI152/19](#), [KI153/19](#), [KI154/19](#), [KI155/19](#), [KI156/19](#), [KI157/19](#) i [KI159/19](#), podnosilac *Et-hem Bokshi i drugi*).

93. U principu, parnične stranke imaju pravo na javnu raspravu, ali takva obaveza nije apsolutna. ESLJP je naglasio da je u postupcima pred sudom prvog i jedinog stepena, pravo na raspravu zagwarantovano stavom 1. člana 6. EKLJP-a (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a [Fredin protiv Švedske \(br. 2\)](#), predstavka br. [18928/91](#), presuda od 23. februara 1994. godine, stavovi 21-22; [Allan Jacobsson protiv Švedske \(br. 2\)](#), predstavka br. [\(8/1997/792/993\)](#), presuda od 19. februara 1998. godine, stav 46; [Göç protiv Turske](#), predstavka br. [36590/97](#), presuda od 11. jula 2002. godine, stav 47; i [Selmani i drugi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije](#), predstavka br. [18928/91](#), presuda od 9. februara 2017. godine, paragrafovi 37-39). Izuzetak od ovog opšteg pravila, predstavljaju slučajevi u kojima "postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju to što se odustalo od rasprave" u prvom i jedinom stepenu (vidi, u ovom aspektu, predmete ESLJP-a [Hesse-Anger i Anger protiv Nemačke](#), odluka od 17. maja 2001. godine; i [Mirovni Inštitut protiv Slovenije](#), predstavka br. [32303/13](#)), presuda od 13. marta 2018. godine, paragraf 36; i vidi, takođe, Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javna rasprava, paragraf 382 i tu korišćene reference). Izuzetan karakter takvih okolnosti proističe iz prirode problema koje sadrži određeni predmet, na primer, predmeti koji se odnose isključivo na pravna pitanja ili na pitanja veoma tehničke prirode (vidi predmet ESLJP-a [Koottummel protiv Austrije](#), predstavka br. [49616/06](#), presuda od 10. decembra 2009. godine, paragrafovi 19 i 20).
94. Što se tiče pitanja obaveze održavanja rasprave pred sudovima drugog i trećeg stepena, sudska praksa ESLJP-a naglašava da se izostanak rasprave može opravdati posebnim okolnostima postupka o kome je reč pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu (vidi slučaj Suda [KI85/19](#), podnosilac *Bujar Shabani*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. aprila 2020. godine, stav 83; i vidi u ovom kontekstu predmet ESLJP-a [Salomonsson protiv Švedske](#), predstavka br. [38978/97](#), presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 36). Na taj način se za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može se smatrati da su u skladu sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP, čak i ako u drugom stepenu nije održana rasprava (vidi predmet ESLJP-a [Miller protiv Švedske](#), predstavka br. [55853/00](#), presuda od 8. februara 2005. godine, stav 30; i vidi takođe Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javna rasprava, stav 383 i tu korišćene reference). Shodno navedenom i u principu, izostanak rasprave se može opravdati samo "postojanjem izuzetnih okolnosti", koje su definisane sudskom praksom ESLJP-a, a u suprotnom ona je zagwarantovana strankama na najmanje jednom nivou nadležnosti, na

osnovu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP (vidi slučajeve Suda u slučaju bivšeg preduzeća "Agimi", [KI145/19](#), [KI145/19](#), [KI146/19](#), [KI147/19](#), [KI149/19](#), [KI150/19](#), [KI151/19](#), [KI152/19](#), [KI153/19](#), [KI154/19](#), [KI155/19](#), [KI156/19](#), [KI157/19](#) i [KI159/19](#), podnosilac *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran; vidi takođe Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine za član 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, IV. Procesni zahtevi; B. Javna rasprava, paragraf 386 i tu korišćene reference).

95. Konačno, rasprava nije nužna kada se ne postavljaju pitanja verodostojnosti ili kada nema spornih činjenica koje zahtevaju raspravu i sudovi mogu da donesu pravičnu i obrazloženu odluku o predmetu na osnovu podnesaka stranaka i drugog materijala u pismenoj formi (vidi predmet ESLJP-a *Döry protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 37; *Saccoccia protiv Austrije*, presuda od 18. decembra 2008. godine, stav 73).

(ii) *Primena napred izloženih načela na okolnosti konkretnog slučaja*

96. Sud najpre podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, član 6. EKLJP, u principu, garantuje održavanje rasprave na najmanje jednom nivou odlučivanja. Rasprava je, u principu, (i) nužna ako prvostepeni sud ima isključivu nadležnost za donošenje odluke o činjeničnim i pravnim pitanjima; (ii) nije nužna u drugom stepenu ako je rasprava održana u prvom stepenu, i pored činjenice da takvo utvrđenje zavisi od karakteristika konkretnog slučaja, na primer, ako drugi stepen odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima; i (iii) nužna u drugom stepenu ako ista nije održana u prvom stepenu u slučajevima kada drugi stepen ima punu nadležnost za ispitivanje odluke prvog stepena i u odnosu na činjenična i na pravna pitanja. Izuzetak od ovih slučajeva se, u principu, pravi samo ako "*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*", i koje je ESLJP, kao što je prethodno objašnjeno, kroz svoju sudsku praksu definisao kao predmete koji su povezani sa pravnim pitanjima ili su visokotehničke prirode.

97. Sud još jednom podseća da je kroz svoju sudsku praksu potvrdio da stranke imaju pravo na raspravu na najmanje jednoj instanci (vidi u ovom kontekstu slučaj [KI85/19](#), podnosilac *Bujar Shabani*, gore citiran, stav 83). Ta instanca je uglavnom prva instanca i ona koja ima nadležnost da odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima. U tom kontekstu, kada je u pitanju obaveza održavanja rasprave pred sudovima druge ili treće instance, sudska praksa ESLJP-a ukazuje da se izostanak rasprave može opravdati na osnovu posebnih karakteristika datog slučaja pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu. U principu, ako je rasprava održana u prvom stepenu, za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može se smatrati da su u saglasnosti sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP čak i ako rasprava nije održana u drugom stepenu. Sledstveno navedenom, izuzetak od prava na raspravu su samo oni predmeti u kojima je utvrđeno da "*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*". Ove okolnosti, kao što je prethodno objašnjeno, sudska praksa ESLJP-a je klasifikovala kao predmete koji su povezani sa "*pitanjima isključivo pravne ili visokotehničke prirode*".

(i) *Da li u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave*

98. Sud još jednom podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, stranke imaju pravo na raspravu na najmanje jednoj instanci. Ta instanca je uglavnom prva instanca i ona koja ima nadležnost da odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima (vidi slučaj Suda [KI85/19](#), podnosilac *Bujar Shabani*, gore citiran, stav 83; i slučajeve bivšeg preduzeća "Agimi", [KI145/19](#), [KI145/19](#), [KI146/19](#), [KI147/19](#), [KI149/19](#), [KI150/19](#), [KI151/19](#), [KI152/19](#), [KI153/19](#), [KI154/19](#), [KI155/19](#), [KI156/19](#), [KI157/19](#) i [KI159/19](#), podnosilac *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 48; kao i slučaj [KI160/20](#), podnosilac *Opština*

Gnjilane, gore citiran, stav 95). U tom kontekstu, kada je u pitanju obaveza održavanja rasprave pred sudovima druge ili treće instance, sudska praksa ESLJP-a ukazuje da se izostanak rasprave može opravdati na osnovu posebnih karakteristika datog slučaja pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu. U principu, ako je rasprava održana u prvom stepenu, za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može se smatrati da su u saglasnosti sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP čak i ako rasprava nije održana u drugom stepenu. Sledstveno navedenom, izuzetak od prava na raspravu su samo oni predmeti u kojima je utvrđeno da “*postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*”. Ove okolnosti, kao što je prethodno objašnjeno, sudska praksa ESLJP-a je klasifikovala kao predmete koji su povezani sa “*pitanjima isključivo pravne ili visokotehničke prirode*”.

99. Na primer, ESLJP je predmete koji se odnose na socijalno osiguranje uglavnom klasifikovao kao pitanja tehničke prirode, u kojima rasprava nije nužno potrebna. Naravno, postoje izuzeci od ovog pravila. U svakom slučaju se razmatraju konkretne okolnosti predmeta. Na primer, ESLJP nije utvrdio povredu u predmetima [*Schuler-Zraggen protiv Švajcarske*](#) i [*Dory protiv Švedske*](#), ali je utvrdio povredu u predmetima [*Miller protiv Švedske*](#) i [*Salomonsson protiv Švajcarske*](#), iako su svi ovi predmeti bili povezani sa pitanjima socijalnog osiguranja.
100. Na sličan način ESLJP postupa i u onim slučajevima u kojima su pitanja pred nadležnim sudom isključivo pravna, i ne sadrže ocenu spornih činjenica. Na primer, u predmetu [*Saccoccia protiv Austrije*](#) (presuda od 18. decembra 2008. godine), ESLJP nije utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da pitanja zbog kojih se žalio dotični podnosilac nisu obuhvatala činjenična pitanja, već samo ograničena pitanja pravne prirode ([*Saccoccia protiv Austrije*](#), gore citiran, stav 78), a u predmetu [*Allan Jacobsson protiv Švedske*](#) (br. 2) (presuda od 19. februara 1998. godine), ESLJP je takođe utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da pitanja zbog kojih se žalio dotični podnosilac nisu obuhvatala ni pravna niti činjenična pitanja (vidi predmet ESLJP-a [*Allan Jacobsson protiv Švedske*](#) (br. 2), gore citiran, stav 49).
101. Suprotno tome, u drugim slučajevima u kojima je ESLJP utvrdio da predmeti pred nadležnim sudovima sadrže i činjenična i pravna pitanja, on nije utvrdio da postoje izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave. Na primer, u predmetu [*Malhous protiv Češke Republike*](#) (predstavka br. 33071/96, presuda od 12. jula 2001. godine), ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da pitanja zbog kojih se žali dotični podnosilac ne sadrže samo pravna, već i činjenična pitanja, odnosno ocenu da li je niži organ pravilno ocenio činjenice (vidi predmet ESLJP-a [*Malhous protiv Češke Republike*](#), gore citiran, stav 60). Na isti način, u predmetu [*Koottummel protiv Austrije*](#) (presuda od 10. decembra 2009. godine), ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog izostanka rasprave jer je utvrdio da se pitanja pred njim ne mogu kvalifikovati kao pitanja isključivo pravne ili tehničke prirode koja bi se mogla sastojati u izuzetnim okolnostima koje bi opravdale izostanak rasprave (vidi predmet ESLJP-a [*Koottummel protiv Austrije*](#), gore citiran, stavovi 20 i 21).
102. U prilog ovom utvrđenju, Sud podseća da je presudom ESLJP-a [*Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*](#), konkretno utvrđeno da je rasprava nužna u okolnostima koje obuhvataju potrebu za razmatranjem pravnih i činjeničnih pitanja, uključujući i predmete u kojima je potrebna ocena da li su niži organi pravilno ocenili činjenice. Ovo posebno važi u okolnostima u kojima rasprava nije održana ni pred nižom instancom.
103. Naime, ESLJP je u određenim predmetima utvrdio povredu člana 6. EKLJP kada rasprava nije održana pred sudom apelacione nadležnosti, čak i onda kada je rasprava održana na nižoj instanci, uprkos tome što je ocena nužnosti rasprave na apelacionom

nivou manje rigorozna onda kada je rasprava održana u prvom stepenu. Na primer, u presudi *Helmers protiv Švedske*, ESLJP je razmotrio slučaj u kojem je dotičnom podnosiocu omogućena rasprava u prvom stepenu, ali ne i na apelacionom nivou, a koji je imao nadležnost da ocenjuje i zakon i činjenice u okolnostima datog slučaja. U tom slučaju, ESLJP je ponovo naglasio (i) da garancije sadržane u članu 6. EKLJP, ne jamče nužno raspravu na apelacionom nivou, ako je ona održana u prvom stepenu; i (ii) da prilikom donošenja ove odluke, nadležni sud mora takođe uzeti u obzir i potrebu za ekspeditivnom obradom predmeta kao i pravo na suđenje u razumnom roku. Međutim, stavljajući naglasak na činjenicu da takvo utvrđenje zavisi od prirode pitanja koja sadrži određeni predmet i potrebu za postojanjem izuzetnih okolnosti kako bi se opravdao izostanak rasprave, ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP (za relevantno obrazloženje predmeta, vidi stavove 31 do 39 predmeta *Helmers protiv Švedske*).

104. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud pre svega podseća da Apelacioni sud ima nadležnost i za činjenična i za pravna pitanja. Na osnovu stava 4. člana 81.H (Postupak pred Apelacionim sudom) Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222 u vezi sa članom 190. i 197. Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 04/L-118, stranke, između ostalog, imaju mogućnost da ulažu žalbe Apelacionom sudu i u vezi sa pravnim i činjeničnim pitanjima, uključujući i mogućnost da podnesu nove dokaze.
105. Sud primećuje da je svoj zahtev za održavanje rasprave na nivou Apelacionog suda, podnosilac zahteva zasnovao na članu 81. tačka G [Sudska rasprava] Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222 sa obrazloženjem da se pravilno utvrdi činjenično stanje u njegovom slučaju. Tačnije, podnosilac zahteva je svojim podneskom upućenim Apelacionom sudu tražio održavanje rasprave, konkretno navodeći: “[...] tražim od Apelacionog suda da radi razmatranja ove žalbe zakaže javnu raspravu na kojoj ćemo izložiti povrede zakona i greške u utvrđivanju činjeničnog stanja, koje smo naveli i u žalbi, međutim, njihovo izlaganje je potrebno kako bi se pravilno utvrdilo činjenično stanje u ovom predmetu upravnog spora”.
106. Sud primećuje da je Apelacioni sud odbio zahtev podnosioca za održavanje rasprave sa obrazloženjem da se “[...] činjenično stanje koje je utvrdio prvostepeni sud ne dovodi u sumnju žalbenim navodima, iz razloga što ožalbena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem...”.
107. Sud još jednom podseća da na osnovu njegove sudske prakse i sudske prakse ESLJP-a, stranke imaju pravo na raspravu na najmanje jednoj instanci. Taj nivo je uglavnom prvi nivo i onaj koji ima nadležnost da odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima.
108. Sud na početku primećuje da je Osnovni sud, pozivajući se na član 81.G [Sudska rasprava] Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona o poreskoj upravi i poreskom postupku, prilikom razmatranja predmeta podnosioca zahteva, naglasio sledeće:

“Radi pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud je u dokaznom postupku glavne-javne rasprave od 03.02.2021. godine, izveo relevantne dokaze i to: odgovor na tužbu od 16.10.2020. godine od Carine Kosova, rešenje br. 01.3.2.2/470/16 Carine Kosova od 23.09.2019. godine, fakturu br. 48383 od 20.05.2016. godine, bankarski transfer od 23.05.2016. godine, packing listu, CMR, izvoznju deklaraciju, ugovor o kupoprodaji robe, carinsku deklaraciju, presudu A. br. 1235/16 Osnovnog suda u Prištini od 13.06.2019. godine, zahtev za

preispitivanje odluke br. prot. 470/07.06.2016, zapisnik o utvrđivanju vrednosti robe, žalbu tužioca, referentne JCD, dokaze iz dosijea Carine”.

“Sud je, u skladu sa zakonskim odredbama člana 81G Zakona br. 04/L-102, na ročištu održanom 03.02.2021. godine, ocenio zakonitost osporenog rešenja, navode u žalbi-tužbi, odgovor na tužbu, spise predmeta u ovom upravnom sporu, izjašnjenja na ročištu i utvrdio da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan”.

109. Sud primećuje da je rasprava održana u Osnovnom sudu i da su na njoj razmotreni dokazi, činjenice i navodi i izjašnjenja stranaka u postupku, na osnovu kojih je detaljno razmotren predmet podnosioca zahteva i utvrđeno činjenično stanje.
110. Sud naglašava da pravo podnosioca zahteva na javnu raspravu u njegovom predmetu, u smislu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP, u suštini podrazumeva pravo na održavanje rasprave pred najmanje jednim sudom (vidi predmet ESLJP-a [*Fischer protiv Austrije*](#), predstavka br. 16922/90, presuda od 26. aprila 1995. godine i predmet [*Salomonsson protiv Švedske*](#), predstavka br. 38978/97, presuda).
111. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud primećuje da je Osnovni sud, putem rasprave, razmotrio sve činjenice koje su iznete žalbom i relevantnim odgovorima na žalbu podnosioca zahteva i da je na kraju ocenio da iz izvedenih dokaza *“nije mogao da utvrdi drugačije činjenično stanje”*, odbivši žalbu podnosioca zahteva, dok je Apelacioni sud samo usvojio/potvrdio isto utvrđenje Osnovnog suda, navodeći da se *“činjenično stanje koje je utvrdio prvostepeni sud ne dovodi u sumnju žalbenim navodima”*.
112. U kontekstu navoda o održavanju rasprave u drugom stepenu, Sud primećuje da je stavom 5. člana 38. Zakona br. 03/L-202 o upravnim sporovima, utvrđeno sledeće: *“Sud može rešavati stvar bez usmene rasprave, ako raspolaže činjenicama i ako su stranke dale svoju pismenu saglasnost”*.
113. U tom pogledu, Sud će se pozvati i na član 190.2 Zakona o parničnom postupku, kojim je utvrđeno sledeće:

“Drugostepeni sud treba da zakaže razmatranje stvari kada oceni da za konstatovanje faktičkog stanja, potpuno i tačno, treba potvrditi nove činjenice, i uzeti nove dokaze pod uslovima člana 180. stav 1 i 2 ovog zakona”.
114. U tom smislu, Sud se takođe poziva i na član 399. Zakona o parničnom postupku koji kaže:

“399.1 Kada sud, nakon što stigne odgovor na tužbu, konstatuje da iz iznesenih činjenica u tužbi ne proizilazi zasnovanost tužbenog zahteva, u tom slučaju on će doneti zasluženu odluku kojom se tužbeni zahtev odbije kao neosnovan.

399.2 Tužbeni zahtev smatra se neosnovanim, u smislu stava 1 ovog člana ukoliko je očigledno protivurečan sa iznesenim činjenicama u tužbi, ili ukoliko su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev očigledno protivurečne sa dokazima koje je predložio tužilac ili sa činjenicama koje su javno poznate”.
115. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud ne može a da ne primeti da je pored toga što je podnosilac zahteva uložio Apelacionom sudu žalbu sa svojim navodima i izlaganjima o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, povredama odredaba postupka i pogrešnoj primeni materijalnog prava, njegov podnesak od 25. maja 2021. godine, upućen Apelacionom sudu, sadržavao u sebi samo njegov zahtev za održavanje rasprave u Apelacionom sudu, sa jednim obrazloženjem da će na njoj, *“izložiti povrede zakona i*

greške u utvrđivanju činjeničnog stanja, koje smo naveli i u žalbi [...]” a ne radi podnošenja ili potrebe za razmatranjem nekog novog dokaza ili okolnosti u njegovom predmetu.

116. U konkretnom slučaju, Sud podvlači da je Apelacioni sud odlučivanje o predmetu bez održavanja rasprave obrazložio time da se, “činjenično stanje koje je utvrdio prvostepeni sud ne dovodi u sumnju žalbenim navodima”.
117. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud primećuje da Apelacioni sud u svojoj presudi nije otvorio pitanje činjeničnog stanja u smislu ocene nekog novog dokaza, već je samo potvrdio zaključke koji su izvedeni u vezi sa činjeničnim stanjem od strane Osnovnog suda, i analizirao primenljivost zakona od strane Osnovnog suda u svetlu nalaza o činjeničnom stanju od strane samog tog suda.
118. Naime, imajući u vidu gore navedena razmatranja, Sud ne primećuje da je podnesak podnosioca za održavanje rasprave u Apelacionom sudu mogao da pokrene bilo kakva činjenična i pravna pitanja u vezi sa njegovim pravima, koja su bila takve prirode da zahtevaju raspravu za njihovo rešavanje, osim onih koje je dostavio pismenom žalbom (vidi stav 120).
119. Takođe, Sud, u kontekstu navoda o održavanju rasprave, naglašava da iako javna rasprava predstavlja jedno od osnovnih načela predviđenih u članu 6. stav 1. EKLJP, obaveza održavanja takve rasprave nije apsolutna (predmet ESLJP-a [De Tommaso protiv Italije, predstavka br. 43395/09](#), presuda od 23. februara 2017. godine, stav 163). Kako bi se utvrdilo da li je suđenje održano u skladu sa zahtevima javnosti, nužno je uzeti u obzir postupke u celini ([Axen protiv Nemačke, predstavka br. 8273/78](#), presuda od 8. decembra 1983. godine, stav 28).
120. U tom kontekstu, Sud će se pozvati i na član 7. [Načelo efikasnosti] Zakona br. 03/L-202 o upravnim sporovima, kojim je utvrđeno sledeće:

“Sud rešava upravni spor brzo i bez odugovlačenja, izbegavajući nepotrebne postupke i troškove, čime se onemogućuje zloupotreba i odugovlačenje realizacije prava trećih strana, ostalih učesnika u sporu i odluku donosi u predviđenom roku”.
121. U tom smislu, Sud naglašava da na osnovu prakse ESLJP-a, redovni sudovi moraju imati u vidu zahteve/potrebu za efikasnošću i načelo ekonomičnosti. Sistematsko održavanje rasprave bi moglo da ugrozi posebnu pažnju koju treba ispoljiti prilikom vođenja predmeta (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a [Affaire Schuler-Zraggen protiv Švajcarske](#), predstavka br. 14518/89, presuda od 24. juna 1993. godine).
122. U tom smislu, Sud želi da naglasi da u demokratskom društvu, u smislu EKLJP, pravo na pravično funkcionisanje pravosudnog sistema ima toliko istaknuto mesto da rigidno/restriktivno tumačenje odredaba ne bi odgovaralo neposrednom cilju ni opštoj svrsi garancija člana 6. EKLJP (vidi, *mutatis mutandis*, predmete ESLJP-a [Ryakib Biryukov protiv Rusije, predstavka br. 14810/02](#), presuda od 17. januara 2018. godine, stav 37; [Delcourt protiv Belgije, predstavka br. 2689/65](#), presuda od 17. januara 1970. godine, stav 25; [Wemhoff protiv Nemačke, predstavka br. 2122/64](#), presuda od 27. juna 1968. godine, paragraf 8).
123. Stoga i u zaključku, Sud, uzimajući u obzir činjenicu **(i)** da je u slučaju podnosioca zahteva održana rasprava na jednom nivou nadležnosti, odnosno u prvom stepenu od strane Osnovnog suda; **(ii)** da je podnosilac zahteva imao mogućnost da bude saslušan pred Osnovnim sudom koji je nadležan za ocenu činjenica i zakona; **(ii)** da je Apelacioni

sud dao obrazloženje za neodražavanje rasprave na nivou drugog stepena; (iii) da je podnosiocu zahteva pružena dovoljna prilika da u pismenoj formi iznese svoj slučaj pred Apelacionim sudom; (v) da Apelacioni sud prilikom razmatranja predmeta nije otvorio pitanje činjeničnog stanja u smislu ocene nekog novog dokaza; kao i (v) da je pitanje koje se razmatralo pred Apelacionim sudom bilo isključivo pravno pitanje i pitanje tehničke prirode, utvrđuje da je odlučivanje u predmetu od strane Apelacionog suda samo na osnovu spisa predmeta koji je sadržavao isključivo pravna pitanja i pitanja visokotehničke prirode, u saglasnosti sa utvrđenim načelima u praksi ESLJP-a, koja se direktno primenjuje u jurisdikciji Kosova.

124. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio navod koji se odnosi na povredu prava na raspravu. Stoga, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava na održavanje rasprave, koje je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP, očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

III. Navod o pogrešnoj oceni dokaza prilikom razmatranja slučaja

125. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je u njegovom slučaju pogrešno utvrđeno činjenično stanje sa obrazloženjem da su redovni sudovi pogrešno ocenili predočene dokumente u vezi sa transakcijskom cenom robe koju je uvezao podnosilac zahteva.
126. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je Jedinostvenom carinskom deklaracijom (JCD) u Unutrašnjoj carinskoj kancelariji u Prištini, u svojstvu uvoznika, prijavio za carinjenje *“različite polovne aparate za fotokopiranje pod ukupno 3 naziva, detaljnije prema fakturi i carinskoj deklaraciji. (...) Prilikom prijavljivanja ove robe za carinjenje, uvoznik je posedovao i predočio carinskim službenicima sve obavezne dokumente za prijavljivanje robe i druge dokumente koji su potrebni da se učine verodostojnim vrednost transakcije i stvarna vrednost robe, odnosno: sporni JCD, fakturu za robu u kojoj su naznačeni broj i datum fakture, roba, količina po jedinici i ukupna količina, cena po jedinici i ukupan iznos, bankarski nalog za plaćanje na ime ove fakture od 23.05.2016. godine, u kojem su naznačeni broj plaćene fakture, opisana sva plaćena roba i plaćena vrednost u skladu sa fakturom, izvoznu deklaraciju nemačkih carinskih organa, u kojoj su naznačeni broj predmetne fakture (48383), kao i ugovor o kupoprodaji robe od 02.05.2016. godine, u kojem je navedeno da se radi o polovnoj robi sa zaliha za koju prodavac ne garantuje funkcionalnost, što potvrđuje njihovu nisku cenu”*.
127. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva naglašava da gore navedeni dokumenti nisu uzeti u obzir od strane carinskih službenika koji su osporili vrednost ove robe i izvršili njeno ponovno vrednovanje, iako nisu posedovali nijedan konkretan materijalni dokaz koji bi dokazao da podnosilac zahteva nije platio transakcijsku vrednost robe.
128. Povodom ovog navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva naglašava da je *“bankarska transakcija od 23. maja 2016. godine, u vrednosti od 5.496,00 evra, pročitana tako da se ne podudara sa fakturom br. 48383, sa obrazloženjem da ne opisuje celokupnu robu, već samo jedan njen deo, a to ne predstavlja pogrešnu ocenu dokaza i činjeničnog stanja, već nesposobnost sudije da vidi tačan sadržaj ovog dokumenta, zbog čega smatramo da se radi o nepravničnom sudskom postupku, jer, kao što se vidi, u bankarskom transferu su opisane tri stavke robe kao u fakturi, navedena je njena količina i ukupna vrednost transfera u skladu sa fakturom”*.
129. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom osporava način utvrđivanja činjeničnog stanja od strane redovnih sudova. U ovom aspektu, Sud naglašava da se na osnovu spisa

predmeta primećuje da su redovni sudovi u dokaznom postupku izveli relevantne dokaze i to: “odgovor na tužbu od 16.10.2020. godine od Carine Kosova, rešenje br. 01.3.2.2/470/16 Carine Kosova od 23.09.2019. godine, fakturu br. 48383 od 20.05.2016. godine, bankarski transfer od 23.05.2016. godine, packing listu, CMR, izvoznu deklaraciju, ugovor o kupoprodaji robe, carinsku deklaraciju, presudu A. br. 1235/16 Osnovnog suda u Prištini od 13.06.2019. godine, zahtev za preispitivanje odluke br. prot. 470/07.06.2016”.

130. Sud primećuje da dokumentacija koju je dostavio podnosilac zahteva ne dokazuje u dovoljnoj meri da je uplaćena vrednost obuhvatala i uplatu za celokupnu robu koja je predočena za carinjenje i da su se u nedostatku dokaza u vezi sa plaćanjem predočene robe redovni sudovi pravilno pozvali i primenili članove 33. i 35. Zakonika o carini.
131. Sud smatra da navod o načinu utvrđivanja činjeničnog stanja predstavlja činjenično i pravno pitanje, što je zadatak i prerogativ redovnih sudova. Sud, ne osnovu načela supsidijarnosti, ne može odluke redovnih sudova zameniti svojim odlukama.
132. S tim u vezi, Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike koje su utvrđene u EKLJP, kao i načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno isticao razliku između “ustavnosti” i “zakonitosti” i naglasio da nije njegov zadatak da rešava činjenične greške ili pogrešno tumačenje i pogrešnu primenu zakona koje je navodno počinio neki redovni sud, osim ukoliko su, i u meri u kojoj su, takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP (vidi slučajeve Suda [KI128/18](#), podnosilac *Limak Kosovo International Airport J.S.C.*, “*Adem Jashari*”, rešenje o neprihvatljivosti od 28. juna 2019. godine, stav 55; [KI62/19](#), podnosilac *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; [KI110/19](#), podnosilac *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2019. godine, stav 40).
133. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova koji se odnose na činjenično stanje i primenu materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje zakon koji je opredelio redovan sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud “četvrtog stepena”, čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda: [KI128/18](#), gore citiran, stav 56; i [KI62/19](#), gore citiran, stav 58).
134. Sud, uzimajući i obzir sve što je napred izloženo, u okolnostima konkretnog slučaja, smatra da podnosilac zahteva jednostavno nije zadovoljan ishodom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, njegovo nezadovoljstvo ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
135. Shodno tome, Sud zaključuje da navodi podnosioca zahteva o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju navoda “četvrtog stepena” i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

Zaključak

136. Na kraju, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva neprihvatljiv zbog toga što (I) navodi o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, u odnosu na navode podnosioca zahteva o neobrazloženoj sudskoj odluci, predstavljaju navode koji se kvalifikuju kao “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi i kao takvi, ovi navodi

podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; (II) navodi o neodržavanju rasprave se odbijaju kao neosnovani na ustavnim osnovama; (III) što se tiče navoda podnosioca zahteva o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, isti se odbijaju kao navodi "četvrtog stepena". Shodno tome, zahtev je neprihvatljiv u celosti kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 4. aprila 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatifi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani